

WAT IS EEN PVE?

Een Programma van Eisen is een verplicht document bij inventariserend veldonderzoek (proefsleuven) en bij een opgraving. Het wordt door de gemeente vastgesteld (meestal door de stadsarcheoloog of de regio-archeoloog). Een PVE geeft aan hoe een archeologisch veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Ten eerste worden er voorwaarden gesteld aan de inhoud van het onderzoek (welke vragen moeten er worden beantwoord en welke methoden moeten er worden gebruikt) en ten tweede zijn er de voorwaarden aan de uitvoeringsaspecten (hoe worden de vondsten geconserveerd, wanneer is het rapport klaar, wanneer is er overleg, etc.).

Wat is een archeologisch bureauonderzoek?

Dit betreft een inventarisatie van archeologische gegevens en hun relatie tot een geplande ruimtelijke ontwikkeling. Een archeologisch bureauonderzoek geeft antwoord op vragen als: zijn in het plangebied al archeologische vondsten bekend of kunnen deze op grond van de bodemopbouw verwacht worden? Zal de vindplaats verstoord worden door de geplande werkzaamheden? Het bureauonderzoek geeft een specifieke archeologische verwachting voor het plangebied en een advies over de te nemen stappen voor verder onderzoek of behoud.

Wat kost een archeologisch onderzoek?

Veel bedrijven hanteren voor een bureauonderzoek een standaard bedrag (uitzondering zijn hele grote plangebieden). Voor archeologisch veldonderzoek lopen de prijzen zeer uiteen. Kosten zijn afhankelijk van het soort onderzoek (booronderzoek of opgraving), het soort archeologische vindplaats dat is te verwachten, technische aspecten zoals diepte van het uit te voeren onderzoek. Pas wanneer er een PVE is opgesteld kunnen archeologische bedrijven een raming maken van de onderzoekskosten.

Wij zijn als gemeente bevoegde overheid, wat betekent dit?

Dit betekent dat u verantwoordelijk bent voor de zorg voor het bodemarchief, zoals vastgelegd in de Monumentenwet. Dat betekent: het aanpassen van bestemmingsplannen door het aanwijzen van archeologisch waardevolle zones en het aanpassen van vergunningsprocedures. Tevens bent u verantwoordelijk voor het nemen van selectiebesluiten: als de archeoloog vaststelt dat een vindplaats waardevol genoeg is om behouden te blijven, beslist de gemeente of dat ook daadwerkelijk gebeurt. Wanneer besloten wordt dat behoud in situ (op de plaats zelf, in de bodem) niet mogelijk is, kunt u als gemeente opleggen dat een opgraving wordt uitgevoerd om de vindplaats te documenteren.

Judith Jansen
Depotbeheerder
T 0570 - 644173

Marcella Marinelli
Adviseur ruimtelijke kwaliteit, aanspreekpunt projectgroep archeologie, regio-archeoloog
T 06 - 23 82 00 28

Marijke Nieuwenhuis
Adviseur ruimtelijke kwaliteit, regio-archeoloog
T 06 - 29 32 55 70

Hans Oude Rengerink
Adviseur ruimtelijke kwaliteit, regio-archeoloog
T 06 - 55 74 72 40

Suzanne Wentink
Adviseur ruimtelijke kwaliteit, provinciaal archeoloog
T 038 - 4213257

Informatie

HET OVERSTICHT

Het Oversticht

Aan de Stadsmuur 79-83
Postbus 531
8000 AM Zwolle
T (038) 421 32 57
F (038) 421 81 84
E mail@oversticht.nl

Belangrijke links

www.oversticht.nl | www.overijssel.nl | www.sikb.nl
www.watwaswaar.nl | www.cultuurerfgoed.nl | www.flevoland.nl

HET OVERSTICHT

Over > archeologie <

Het Oversticht heeft een breed scala aan opdrachtgevers, zoals gemeenten, particulieren, bedrijven, non-commerciële organisaties en de provincies Overijssel en Flevoland. Daarnaast kan iedereen die met archeologie te maken heeft of die zich afvraagt of hij iets met archeologie te maken zou kunnen krijgen, bij ons terecht voor advies en ondersteuning.

Deze folder gaat over archeologie. Zowel in het archeologisch bestel als bij Het Oversticht zijn er zaken veranderd. Zo is er naast de helpdesk voor algemene vragen sinds januari 2008 intensieve ondersteuning in de vorm van de regio-archeoloog. Ook geven we cursussen en bieden we lespakketten aan. Over dit alles en meer informeren we u in deze folder.

foto: H. Scholte Lubberink

Diensten &

Het Oversticht heeft een projectgroep Archeologie die verschillende producten en diensten verzorgt op het gebied van archeologie, aardkunde en projectadvies. Omdat wij geen veldwerk doen, hebben we geen commercieel belang bij de uitkomst van dat soort onderzoek. Het beoordelen van rapporten en Programma's van Eisen vormt daarom één van onze kernbezigheden.

Archeologie &

Sinds enkele jaren begeleidt Het Oversticht gemeenten bij hun procedurele taken op het gebied van de archeologie. Sinds de herziening van de Monumentenwet in september 2007 is de taak van de gemeenten op archeologie-terrein enorm uitgebreid.

Archeologie

Producten en diensten

Wij verrichten verder werkzaamheden op provinciaal en gemeentelijk niveau, helpen bij het opstellen van cultuurhistorische kaders voor bestemmingsplannen en structuurvisies, geven advies bij ruimtelijke ontwikkelingen en planologische procedures. Ook voor vragen over aardkundige waarden, historische geografie, natuurontwikkeling en inrichtingsprojecten kunt u bij ons terecht.

De provinciale taken

Het Oversticht vervult al jaren de provinciale taak voor ons archeologisch erfgoed. Daarnaast beheren wij het archeologisch depot in Overijssel. Het Provinciaal Depot beheert alle bodemvondsten van Overijssel en informeert het publiek door determineerdagen, nieuwsbrieven, rondleidingen, bruiklenen en educatieve activiteiten over de archeologie in Overijssel. Meer informatie vindt u op www.overijssel.nl/depot. Wilt u meer weten, neem dan contact op met Suzanne Wentink (038-4213257) of Judith Jansen (0570-644173 of archeologisch.depot@oversticht.nl).

De erfgoednota

De erfgoednota behandelt naast archeologie ook monumentenzorg en historische geografie. Sinds de herziene Monumentenwet wordt gemeenten geadviseerd een archeologiebeleid te hebben. Zij zijn verantwoordelijk voor de zorgvuldige omgang met archeologische resten. En omdat gemeenten in alle nieuwe bestemmingsplannen archeologie moeten meenemen, is het raadzaam ook een beleidskaart te hebben. Op zo'n kaart staan zones aangegeven met elk een eigen archeologieregime. Wilt u meer weten over de verschillende mogelijkheden, neem dan contact op met Marijke Nieuwenhuis of Joke Batelaan (038-4213257).

regio

Regio-archeologie

Naast de vertrouwde taken als helpdeskondersteuning en het uitvoeren van projecten, voorzien wij nu ook in de behoefte van de gemeenten aan een regio-archeoloog. Deze archeoloog met expertise in de regio wordt voor een bepaald aantal uren per week of maand gedetacheerd bij gemeenten. Wij staan daarbij borg voor de kwaliteit van de archeoloog. Inmiddels hebben de meeste gemeenten in Overijssel een contract getekend. Gemeenten kiezen meestal voor uren op regie, omdat niet altijd goed is in te schatten hoeveel uur nodig is. Het contract in combinatie met de mogelijkheid de archeoloog op oproepbasis in te schakelen, is door de flexibiliteit voor veel gemeenten prettig. De regio-archeoloog heeft, naast de ondersteuning van collega's die zich bezighouden met ruimtelijke plannen binnen de gemeente, de volgende taken:

- beoordelen van en bijdragen leveren aan onder meer bestemmingsplannen, beeldkwaliteitsplannen, structuurvisies;
- advies bij vergunningen;
- doen en beoordelen van archeologische bureauonderzoeken;
- schrijven en beoordelen van PvE's;
- beoordelen van archeologische rapporten;
- nemen van selectiebesluiten;
- onderhouden van contacten met amateur-archeologen en historische verenigingen;
- schrijven van beleidsnota's;
- helpen organiseren van tentoonstellingen en schrijven van publicaties;
- uitdragen van het archeologisch beleid van de gemeente naar een breder publiek.

Wilt u meer weten over de verschillende mogelijkheden, neem dan contact op met Marcella Marinelli (038-4213257 of 06-23820028).

Archeologie &

vraagbaak

Nieuw: Vraagbaak Ruimte en Cultuurhistorie

Behoud door ontwikkeling, de Belvedere-gedachte, culturele planologie: allemaal termen die verwijzen naar ruimtelijke ontwikkelingen waarbij aandacht is voor cultuur en cultuurhistorie. Denk bijvoorbeeld aan nieuwe wijken waarvan het stratenpatroon de oude verkavelingen volgt of een parkeergarage waar immense foto's hangen van een boerderij uit de IJzertijd die op deze locatie is opgegraven. Maar denk ook aan 'oral history' projecten, waarbij herinneringen van bewoners en gebruikers de inspiratie vormen voor de herinrichting van een wijk. Het Oversticht biedt expertise aan alle organisaties die vragen hebben over culturele planologie: over processen, over mogelijke partners, voorbeelden en ideeën. Wilt u meer weten over de verschillende mogelijkheden, neem dan contact op met Harriët Gerrits of Marcella Marinelli (038-4213257).

Archeologie en onderwijs: Reis je wijs!

Wat zit er allemaal verstopt in onze bodem? In dit project krijgen leerlingen de kans om kennis te maken met archeologie. In het archeologisch depot worden alle vondsten die zijn gedaan in Overijssel bewaard. Het product 'Reis je wijs' is ontwikkeld om leerlingen op een leuke en actieve manier kennis te laten maken met deze archeologische vondsten. Na een korte uitleg door de depotbeheerder gaan de leerlingen het archeologisch depot in met een spelbord en opdrachtvel op zoek naar een aantal dozen. Hierin liggen authentieke vondsten uit verschillende tijdsperiodes waarover vragen worden gesteld. De leerlingen mogen de vondsten oppakken zodat ze eraan kunnen voelen en ruiken. Ze leren wat de objecten voorstellen, van welk materiaal ze zijn gemaakt en hoe ze gebruikt werden. Wanneer u zich met een klas opgeeft voor dit project, wordt er van te voren een opdrachtvel gestuurd. Op de achterkant staan internetsites vermeld waarmee u dit project kunt voorbereiden en eventueel kunt uitbreiden in de les. Het lespakket is ontwikkeld en vormgegeven door Het Oversticht en het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Overijssel. Wilt u meer weten over de verschillende mogelijkheden, neem dan contact op met Judith Jansen (0570-644173).

Cursussen en bijeenkomsten

Sinds 2006 geeft Het Oversticht cursussen op het gebied van 'Archeologie en beleid'. Hierbij wordt ingegaan op de juridische aspecten van de archeologie, op zowel rijks, provinciaal-, als gemeentelijk niveau. Twee medewerkers van Het Oversticht zetten gedurende de dag uiteen wat de wettelijke taken en facetten zijn van de archeologie en er is veel ruimte voor discussie. Ook kunnen we bijeenkomsten organiseren om uitwisseling van kennis en ervaring te bevorderen. Deelnemers kunnen vragen stellen over specifieke of algemene onderwerpen en concrete projecten waar zij mee te maken hebben. Elke organisatie die interesse heeft in de cursus of een bijeenkomst kan contact opnemen met Marcella Marinelli (038-4213257 of 06-23820028).

Veelgestelde vragen

Wat moet ik als gemeente wettelijk met archeologie?

Sinds 1 september 2007 is de zorg voor het bodemarchief onderdeel van de Monumentenwet. Voor gemeenten betekent het, dat bij het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen of bij het herzien van bestemmingsplannen rekening gehouden moet worden met (mogelijk) aanwezige archeologische vindplaatsen in het gebied. Zones die (potentieel) archeologisch waardevol zijn, worden aangeduid op de bestemmingsplankaart. Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen die zones zal inventariserend archeologisch onderzoek moeten uitwijzen of behoud van de vindplaats noodzakelijk en mogelijk is. De verplichting tot het uitvoeren van dergelijk inventariserend onderzoek (en mogelijk daarop volgende stappen) is gekoppeld aan de aanvraag voor bouw-, sloop-, of aanlegvergunning en ontheffing. Inventariserend archeologisch onderzoek en de eventuele vervolgstappen maken ook deel uit van MER-procedures en ontgrondingen. De wetteksten zijn op internet te raadplegen, maar voor de specifieke vragen over uitvoering en toepassing kunt u contact opnemen met één van onze medewerkers.

BEN IK VERPLICHT EEN ONDERZOEK TE LATEN UITVOEREN?

U bent verplicht onderzoek uit te laten voeren wanneer de gemeente in het bestemmingsplan heeft vastgelegd dat uw plangebied binnen een archeologisch waardevolle zone ligt. Het overhandigen van een archeologisch rapport zal dan deel uitmaken van de indieningsvereisten voor bijvoorbeeld een aanlegvergunning.

DE GEMEENTE EIST DAT IK EEN ARCHEOLOGISCH BUREAUONDERZOEK LAAT SCHRIJVEN, WAAR KAN IK DIT LATEN DOEN?

U kunt bij Het Oversticht terecht voor advies en randvoorwaarden aan het onderzoek. Daarnaast zijn er vele commerciële bedrijven die dit voor u kunnen uitvoeren. Een lijst van deze bedrijven is te vinden op de website van de SIKB.